

DRUGA SEKVENCA

Šta je novo u Muzeju savremene umetnosti?

Aleksandra Ćuk

Kampanja je krenula, mada se već mnogo toga zna, u svakom slučaju, ogromnoj većini je jasno da je sedam puta 24 jednako obnovljen Muzej savremene umetnosti. Da počinje da radi od 20. oktobra u 10 sati i tako neprestano do 27. oktobra, a posle u uobičajenim terminima. Program otvaranja biće u znaku klasične muzike, baleta i di džejinga a izložba koja dočekuje posetioce se zove Sekvence i Umetnost Jugoslavije i Srbije iz zbirke Muzeja savremene umetnosti. Na njenom oblikovanju su radili kao autor koncepta dr Dejan Sretenović, a pored njega kustosi izložbe su i dr Zoran Erić i mr Mišela Blanuša.

"Autori koncepta programa 7x24 su Muzej savremene umetnosti i saradnici: Ivan Grubanov, umetnik, dr Tijana Palokovljević Bugarski, upravnica Galerije Matice srpske, Ivan Tasovac, direktor Beogradske filharmonije i Aja Jung, direktorka Beogradskog festivala igre. Za organizaciju programa otvaranja renovirane zgrade Muzeja Vlada je izdvojila 30.107.000 dinara", kazao je za Danas direktor Muzeja Slobodan Nakarada. Muzej će otvoriti publika, to jest, neće biti oficijelnog otvaranja, i očekuje se da će ona biti u redovima. Obnovljeno zdanje Muzeja je, kako se ističe, "pametna zgrada" a ono što će posetioci naročito primetiti kad u nju kroče je mnogo više svetla nego ranije. U prizemlju, u sali za predavanje, umesto braon lamperije sada su beli zidovi, gelenderi na stepeništu kroz koje je ranije moglo da prođe dete su konačno obezbedeni. Muzej je postao dostupan osobama sa invaliditetom a imaće i Radionicu za decu. Naravno, sve izmene enterijera su rađene uz odobrenje Zavoda za zaštitu spomenika kulture. Izložba "Sekvence" će pored već izlaganih dela obuhvatiti novonabavljene umetnine, to jest, akvizicije. Šta je u tom pogledu novo u Muzeju savremene umetnosti priča za Danas Zoran Erić. On najpre skreće pažnju da je Muzej oduvek ozbiljno radio na strategiji otkupne politike zato što su na taj način kreirane zbirke, fondusi nacionalnih kulturnih dobara. Ta strategija je bila razvijana još od prvog upravnika i inicijatora Muzeja Miodraga B. Protića koji je sa tadašnjim timom pratio sve tendencije u jugoslovenskom kulturnom prostoru i uložio veliki napor na samom početku kada je osnovana Moderna Galerija 1958. i kada

Saša Tkačenko vozi skejt po prostoru Muzeja

je potom otvoren Muzej 1965. "Postojala je ogromna državna podrška da se napravi jedna kolekcija. To je bio državni projekat - otkupljivana su uz ogroman trud kapitalna dela iz privatnih vlasništva i s tim u vezi postoji niz zanimljivih epizoda koje je Miodrag B. Protić opisao u svom tromnom memoarskom izdanju 'Nojeva barka'. Poznata je priča o nabavci čuvene slike 'Pijana lada' Save Šumanovića, koja je pored novčanog iznosa podrazumevala i rešenje stambenog pitanja za porodicu u čijem se posedu nalazila", podseća Erić.

On kaže da kada je počeo da razmišlja o novoj strategiji i politici otkupa analizirao je šta se sve dešavalo u ranijim periodima, te da je nalazio na dokumenta i kataloge koji govore o tome da je jedna od praksi izložbene politike Muzeja bila da se na pet ili na deset godina prikazuju nove akvizicije.

Pošto Muzej već deset godina nije otvoren nije ni bilo prilike da se sazna šta je sve novo otkupljivano, a otkupljivano je, prema Erićevim rečima, mnogo toga ali i poklanjano. Otkupna politika se menjala i u zavisnosti od direktora ali među brojnim ključnim momentima naš sagovornik navodi 2001. godinu kada je posle svih političkih promena u zemlji ušla nova uprava u Muzej sa Branislavom Anđelković Dimitrijević na čelu. Tada je krenula nova otkupna politika koja se okrenula ka postjugoslovenskom prostoru ali i ka širem regionu. Počela je da se kreira i buđuća internacionalna kolekcija.

"Otkupljivani su radovi iz šireg regiona Jugoistočne Evrope, pa i nekih umetnika kao što su Fil Kolins iz Engleske ili kao što je rad umetničke grupe Što dje lat? iz Rusije. Takođe, veoma bitan momenat čini nekoliko projekata koji su baš tematizovali Muzej savremene umetnosti i način njegovog funkcionisanja kao institucije u različitim aspektima - da li je to arhitektura kao recimo u radu 'Šator' Radoša Antonijevića koji predstavlja muzej i koji je otkupljen pre nekoliko godina ili rad Saše Tkačenka sa izložbe 'Šta se dogodilo sa Muzejem savremene umetnosti' gde se vozi skejt po prostoru Muzeja." Takođe,

kao jedan od presudnih momenata u novoj politici otkupa je bila 2015. godina, kada je bilo planirano i otvaranje Muzeja.

"Ministar Tasovac je tada poklonio veliku pažnju i otkupima s jedne strane, što je rezultiralo drastičnim povećanjem budžeta naše institucije koja je tada dobila deset miliona dinara za otkup, a sa druge strane je vrlo brzo krenuo i republički otkup". Posredstvom budžeta od 2015. Muzej je bio u mogućnosti da otkupi nekoliko kapitalnih dela koja su sad dostigla veće tržišne cene a i narednih godina otkupljena su ostvarenja koja su uključena u postavku spremnu za otvaranje. Jedan od glavnih kriterijuma, kaže Erić, bio je da se popune praznine da se umetnici, koji, nažalost, nikada nisu bili otkupljivani, uključe u određene segmente i u Sekvence sadašnje izložbe. Među njima je svakako važan rad "Tabula rasa" Dimitrija Bašičevića Mangelosa, koji, možda, sada uz Knjifera dostiže najveće cene na prostoru bivše Jugoslavije.

"To je jako dobar potez zato što je ovo delo našlo mesto u jednoj celini vezanoj za grupu Gorgona", kaže Erić. On ukazuje da su otkupljivani i radovi koji su ocenjeni kao pionirski i istorijski a nisu bili dovoljno zastupljeni u zbirci ili su imali samo po jedan rad a neki od njih su imali rad koji je zapravo bio ostatak performansa, recimo, krhotine stakla performansa Ilije Šoškića.

"Otkupili smo dva njegova rada - jedan od ikoničkih, fotografija performansa 'Maksimalna energija - minimum vremena' - čuveni pucanj u zid galerije izveden u Rimu, i kupili smo nekoliko pionirskih radova Vladana Radovanovića iz pedesetih godina. Otkupljeni su 'Pejzaž', jedan od Radovanovićevih 'Taktizona', dva fotografiska rada koji se tiču nekih činjenja, kako ih on naziva, sa Leonifdom Sejkom - 'Lažno penjanje' i 'Da i ne', plus Muzeju je poklonjen jedan od njegovih baš pionirskih radova 'Pričinjavanja'. Među otkupljenim radovima je i ostvarenje Sanje Iveković u kojem Tito sa Jovankom prolazi u otvorenom mercedesu kroz Zagreb kada je, naravno, bilo zabranjeno fotografisanje."

"Pratili smo i neke od umetnika koji su pokojni i čije radove nažalost nismo otkupljivali iz raznoraznih okolnosti. Tako smo uzeli čitavu seriju Mikrobovih fotografija iz automata, radove Autopsije, zatim erotske fotografije Ljubomira Šimunića, polaroide Bojane Baltrop. Uglavnom, naša otkupna politika je pratila i izložbe kao što je Šijanovi i drugih autora tako da smo mogli da pribavimo brojeve istorijske radove. Kada je reč o skulpturi nabavljen je nedavno i amblematski rad Đordija Crnčevića 'Solženjiclin' a među radovima najmlađih umetnika su slika 'Jugoremedija' Milice Ružičić, 'Posledice' Siniše Ilića i mnogih drugih", zaključio je Zoran Erić.